

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 244/2017-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. apríla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou BUZINGER & PARTNERS, s. r. o., Námestie M. Benku 15, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Martin Buzinger, PhD., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní zaručeného v čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 47 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 Tos 9/2017 z 21. februára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na rovnosť účastníkov v konaní zaručeného v čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 47 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Tos 9/2017 z 21. februára 2017.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 2 T 4/2013-260 z 30. novembra 2016 podľa § 50 ods. 4 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) rozhodol, že sťažovateľ sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia neosvedčil a trest odňatia slobody uložený mu trestným rozkazom okresného súdu č. k. 2 T 4/2013-226 zo 6. marca 2013, právoplatným 29. marca 2013, v trvaní 20 mesiacov vykoná. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona okresný súd uvedených rozhodnutí zaradil sťažovateľa na výkon uloženého trestu odňatia slobody do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 5 Tos 9/2017 z 21. februára 2017 podľa § 193 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol.

4. V opravnom prostriedku proti prvostupňovému rozhodnutiu sťažovateľ namietal, že *„výkon trestu odňatia slobody sa vzhľadom na povahu a závažnosť spáchaného prečinu*

a priestupkov na úseku cestnej premávky, osobu a pomery páchatel'a objektívne javí ako neprimerane prísny a zjavne nespravodlivý, až drakonický... protiprávnym konaním nebola nikomu spôsobená žiadna majetková či nemajetková ujma, svoje konanie úprimne oľutoval a uložené pokuty... riadne uhradil. Konanie... teda nemožno považovať za závažnú protispoločenskú činnosť, ale skôr za mladícku nerozvážnosť. V danom prípade... nie sú naplnené materiálne dôvody na... izoláciu od spoločnosti výkonom trestu odňatia slobody, pričom účel daného trestu možno dosiahnuť oveľa miernejšími prostriedkami... tiež namietal, že súd voči nemu aplikoval ustanovenie § 50 ods. 4 Trestného zákona mechanicky a až príliš formalistický, čo odporuje princípom materiálneho právneho štátu, vrátane základného práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces.“.

5. V sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu z 30. novembra 2016 sťažovateľ taktiež poukázal, že súd prvého stupňa *„nebral do úvahy dostatočne, resp. vôbec jednotlivé okolnosti prípadu, ktoré v zmysle § 50 ods. 4 Trestného zákona umožňujú súdu ponechať podmienene odsúdenie v platnosti, pričom tento svoj postup, v rozpore so zákonnými a ústavnými kritériami na riadne odôvodnenie rozhodnutia, nijakým spôsobom neodôvodnil. Ak zákon umožňuje výnimku z určitého pravidla a súd túto výnimku neaplikuje, je povinnosťou súdu v odôvodnení rozhodnutia uviesť dostatočné a presvedčivé dôvody, prečo túto výnimku... neaplikoval... je... zrejmé, že súd, napriek tomu, že odsúdený pri výsluchu... uviedol viacero skutočností, ktoré... možno považovať za okolnosti odôvodňujúce upustenie od výkonu trestu odňatia slobody, na tieto... vôbec neprihliadal, pričom dôvody, ktoré ho k takémuto postupu viedli, v odôvodnení rozhodnutia vôbec neuviedol. V tejto časti je preto predmetné rozhodnutie prvostupňového súdu nezrozumiteľné pre nedostatok dôvodov.“.*

6. Na námietky sťažovateľa krajský súd v napadnutom rozhodnutí uviedol, že *„skúšobná doba skončila dňom 29. 03. 2016, teda v čase rozhodovania už uplynula a nebola teda v platnosti a takúto skúšobnú dobu už predĺžiť nemožno“.*

7. Prístup krajského súdu podľa názoru sťažovateľa pri aplikácii § 50 ods. 4 Trestného zákona vytvára dve kategórie odsúdených s nerovnakým procesným postavením.

„Prvú kategóriu tvoria tí odsúdení, ktorých osvedčenie súd posudzuje v priebehu plynutia skúšobnej doby a vzhľadom na okolnosti prípadu im môže ponechať podmiennečné odsúdenie v platnosti, hoci sa počas skúšobnej doby neosvedčili.

Druhú kategóriu predstavujú odsúdení, ktorých osvedčenie súd posudzuje až po uplynutí skúšobnej doby a napriek tomu, že okolnosti prípadu v jednotlivých prípadoch môžu odôvodňovať upustenie od výkonu trestu odňatia slobody a ponechania podmiennečného odsúdenia v platnosti súd, vzhľadom na uplynutie skúšobnej doby, túto už nemôže ponechať v platnosti a musí odsúdenému nariadiť nepodmienečný trest odňatia slobody. Táto druhá kategória odsúdených, do ktorej bol zaradený aj sťažovateľ, je zjavne znevýhodnená a diskriminovaná v porovnaní s prvou kategóriou odsúdených, pričom na takéto znevýhodnenie a nerovnaké postavenie účastníkov trestného konania neexistuje žiadny legitímny dôvod.“

8. Sťažovateľ dodáva, že *„Aby mohol okresný súd v predmetnej veci postupovať ústavne konformným spôsobom, mal (1) svoje rozhodnutie vydať ešte v čase plynutia skúšobnej doby, t. j. do 29. marca 2016 alebo (2) predmetné ustanovenie Trestného zákona vykladať a aplikovať tak, aby sťažovateľ nebol znevýhodnený v porovnaní s inými odsúdenými, o ktorých súd rozhoduje v čase skúšobnej doby.“*

9. Postup okresného súdu a jeho uznesenie č. k. 2 T 4/2013-260 z 30. novembra 2016 a obdobne aj uznesenie krajského súdu sp. zn. 5 Tos 9/2017 z 21. februára 2017 podľa sťažovateľa nemožno považovať za ústavne konformné.

10. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 5 Tos 9/2017 z 21. februára 2017 porušil základné právo sťažovateľa na rovnosť v konaní garantovaným v článku 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a článku 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na súdnu ochranu garantovaným v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právom na spravodlivý

súdny proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článku 47 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie.

Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 Tos 9/2017 z 21. februára 2017 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť JUDr. Martinovi Buzingerovi, PhD., advokátovi, trovy právneho zastúpenia na účet spoločnosti BUZINGER & PARTNERS s. r. o., so sídlom Námestie Martina Benku 15, 811 07 Bratislava... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

11. Sťažovateľ zároveň navrhol, aby ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým ústavný súd odloží vykonateľnosť uznesenia krajského súdu sp. zn. 5 Tos 9/2017 z 21. februára 2017, keďže bol okresným súdom vyzvaný, aby „*najneskoršie v priebehu dňa 27. marca 2017 v čase do 14.00 hod. nastúpil na výkon trestu odňatia slobody v Ústave na výkon väzby a v ústave na výkon trestu odňatia slobody v Banskej Bystrici*“, a teda „*sú tu zákonné a naliehavé dôvody na nariadenie dočasného opatrenia*“.

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

14. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

17. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva na rovnosť účastníkov v konaní zaručeného v čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 47 ods. 2 charty uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tos 9/2017 z 21. februára 2017, ku ktorému malo dôjsť v podstate nesprávnym výkladom a aplikáciou

ustanovenia § 50 ods. 4 Trestného zákona konajúcimi všeobecnými súdmi na vec sťažovateľa, a s tým spojené nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí oboch súdov vo vzťahu k nimi uplatnenému použitiu tohto ustanovenia.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

19. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a obdobne čl. 37 ods. 3 listiny všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

21. Podľa čl. 47 ods. 2 charty každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 47 ods. 2 charty

22. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými

súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09).

23. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

24. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

25. Vychádzajúc z možných mantinelov ústavnosúdnej korekcie rozhodovacej činnosti všeobecných súdov sa ústavný súd oboznámil s napadnutým uznesením krajského súdu.

26. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia sp. zn. 5 Tos 9/2017 z 21. februára 2017 uviedol:

„Z obsahu trestného spisu aj pre krajský súd vyplynulo, že [REDAKOVANÉ] bol trestným rozkazom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 2 T/4/2013 zo dňa 06. 03. 2013 odsúdený pre trestný čin podvodu podľa § 221 ods. 2 Tr. zák. k trestu odňatia slobody na 20 mesiacov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Tr. zák. mu bol výkon trestu podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 3 roky. Skúšobná doba po nadobudnutí právoplatnosti trestného rozkazu začala plynúť dňom 29. 03. 2013 a mala skončiť 29. 03. 2016.

Odsúdený však v skúšobnej dobe neplnil podmienky odkladu výkonu trestu, pretože za skutok zo dňa 20. 08. 2013 bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Levice sp. zn. 3 T/166/2013 zo dňa 25. 10. 2013 pre úmyselný prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 Tr. zák. k nepodmienečnému trestu odňatia slobody na 2 mesiace so zaradením pre výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Bol mu uložený aj trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 30 mesiacov.

Predtým sa odsúdený hneď po začatí plynutia skúšobnej doby dopustil závažného priestupku v doprave, keď prekročil rýchlosť povolenú na diaľnici o 65 km/h. Za to mu bolo rozhodnutím o priestupku OR PZ Okresného dopravného inšpektorátu Levice sp. zn. ORPZ- LV-ODI2-339/2013 zo dňa 02. 07. 2013 uložená pokuta 300,- Eur a sankcia zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu po dobu 6 mesiacov so započítaním doby od zadržania vodičského preukazu dňa 29. 03. 2013.

Dňa 20. 08. 2013 sa dopustil ďalšieho priestupku v doprave, za čo mu bola uložená pokuta 150,- Eur a 18. 03. 2016 opäť spáchal priestupok v doprave, kde mu bola uložená bloková pokuta 40,- Eur.

Podľa § 50 ods. 4 Tr. zák., ak odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život a riadne vykonal iné uložené sankcie a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak nariadi nepodmienečný trest odňatia slobody. Výnimočne môže súd vzhľadom na okolnosti prípadu ponechať podmiennečné odsúdenie v platnosti, hoci odsúdený konaním v skúšobnej dobe dal príčinu na nariadenie výkonu trestu a súčasne môže ustanoviť nad odsúdeným probačný dohľad, primerane predĺžiť skúšobnú dobu, ustanoviť neuложенé primerané povinnosti a obmedzenia.

Odsúdený v priebehu skúšobnej doby však nežil riadnym životom, keďže bol v skúšobnej dobe odsúdený za úmyselný trestný čin k nepodmienečnému trestu odňatia slobody a dopustil sa aj ďalších priestupkov. Nesplnil tým podmienky odkladu výkonu trestu, správne preto rozhodol okresný súd, keď mu nariadil vykonať trest odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov.

Čo sa týka námietky sťažovateľa, že súd mohol ponechať podmienečné odsúdenie v platnosti, tu je potrebné uviesť, že skúšobná doba skončila dňom 29. 03. 2016, teda v čase rozhodovania už uplynula a nebola teda v platnosti a takúto skúšobnú dobu už predĺžiť nemožno.

Neobstojí tiež tvrdenie sťažovateľa, že trestnej činnosti sa dopustil v skúšobnej dobe neúmyselne, lebo si myslel, že počas sankcie zákazu činnosti nemôže riadiť len osobné motorové vozidlá a on riadil nákladné motorové vozidlo, pretože v rozhodnutí o priestupku o uložení zákazu činnosti je totiž uvedený zákaz činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu.

Čo sa týka záruky za nápravu odsúdeného pri rozhodovaní o neosvedčení sa v skúšobnej dobe, Trestný zákon s takouto zárukou neráta (§ 4, 5 Tr. por. resp. § 50 Tr. zák.).“

27. Ako z citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia sp. zn. 5 Tos 9/2017 z 21. februára 2017 vyplýva, krajský súd záver o správnom rozhodnutí okresného súdu sp. zn. 2 T 4/2013 z 30. novembra 2016 oprel o jednoznačné skutkové zistenia, a tomu zodpovedajúcu aplikáciu príslušných právnych noriem.

28. Poukázal na zistené skutočnosti, ktoré zreteľne vykreslili správanie sťažovateľa v skúšobnej dobe, akých skutkov sa dopustil, ako boli tieto kvalifikované a ako bol za ne postihnutý. Z opísaných zistení považoval za preukázané, že sťažovateľ počas plynutia skúšobnej doby nesplnil podmienky pre vyslovenie jeho osvedčenia sa tak, ako to vyžaduje § 50 ods. 4 prvá veta Trestného zákona, teda nevedol v skúšobnej dobe riadny život.

29. S prihliadnutím na tieto zistenia krajský súd potvrdil správnosť rozhodnutia okresného súdu, ktorým podľa § 50 ods. 4 prvej vety za bodkočiarkou rozhodol o potrebe nariadenia výkonu podmiennečne odloženého trestu odňatia slobody sťažovateľom.

30. Podľa názoru ústavného súdu takto koncipované uznesenie krajského súdu je určité, zrozumiteľné, ústavne akceptovateľné, logické a bez vnútorných rozporov a zaujíma stanovisko k podstate dôvodov rozhodnutia o potrebe nariadenia výkonu trestu odňatia slobody sťažovateľa. Rozhodnutie druhostupňového súdu nie je neodôvodnené alebo arbitrárne, a preto nie je z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neutržateľné, čo by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04) sťažovateľa. Výklad a aplikácia všeobecným súdom použitej právnej normy rozhodne nepopiera jej znenie, zmysel a ani účel. Krajský súd postupoval v súlade so svojou právomocou za použitia relevantnej právnej normy. Je nepochybné, že tak, ako rozhodol, rozhodnúť mohol.

31. Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislosti ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (napr. IV. ÚS 115/03). Okrem toho môže arbitrárnosť rozhodnutia všeobecného súdu vyplývať aj z ústavne nekonformného výkladu ustanovení právnych predpisov aplikovaných na prerokovaný skutkový prípad. Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré zo základných práv alebo slobôd. Právomoc ústavného súdu konštatovať porušenie základného práva účastníka konania pred všeobecným súdom na súdnu ochranu je založená v prípade, ak dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu je v rozpore s požiadavkou ústavne konformného výkladu právnych predpisov. V danej veci sťažovateľa však ústavný súd nedostatky tohto typu nezistil.

32. Pokiaľ sťažovateľ namieta, že krajský súd nesprávne vyhodnotil neprípustnosť aplikácie ustanovenia § 50 ods. 4 písm. b) Trestného zákona na jeho vec, ak teda konštatoval nemožnosť predĺženia skúšobnej doby po jej uplynutí, k tomu ústavný súd poznamenáva, že uvedenú problematiku už riešilo na to zákonom ustanoveným postupom [§ 21 ods. 3 písm. b) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov] trestnoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijatím stanoviska sp. zn. Tpj 43/2012 z 10. decembra 2012 na zjednotenie výkladu zákona v otázke aplikácie ustanovenia § 50 ods. 4 druhej vety, z ktorého vyplýva: „*Rozhodnutie podľa § 50 ods. 4 písm. b) Trestného zákona o ponechaní podmieneného odsúdenia v platnosti a súčasne o primeranom predĺžení skúšobnej doby môže súd urobiť len v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, o ktoré ide. Lehota predĺženej skúšobnej doby začína plynúť dňom, ktorý nasleduje po uplynutí posledného dňa skúšobnej doby, ktorá sa predĺžila.*“ Ak krajský súd rozhodol v súlade s uvedeným stanoviskom, postupoval v súlade so zjednotenou judikatúrou všeobecných súdov.

33. Vzhľadom na existenciu aj iného právneho názoru na túto právnu úpravu (napr. stanovisko Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. Tpjn 300/2003 z 5. februára 2004 pri obdobnom znení právnej normy), považoval ústavný súd za potrebné pre úplnosť dodať, že zo samotnej formulácie a koncepcie odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že táto otázka nebola nosnou ani kľúčovou pre záverečný verdikt druhostupňového súdu, preto podrobnejšie zaoberanie sa touto námietkou sťažovateľa by bolo viac akademickou odpoveďou bez reálneho dopadu na rozhodnutie v tejto veci. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k presvedčeniu, že použitým odôvodnením nemožnosti aplikácie ustanovenia § 50 ods. 4 písm. b) Trestného zákona nedošlo ku kvalifikovanému zásahu do základných práv sťažovateľa z materiálneho hľadiska.

34. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru

35. Ústavný súd v súlade s konštantnou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) kvalifikoval sťažovateľovu námietku o porušení čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným uznesením krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú vzhľadom na neaplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na konanie o nariadenie výkonu podmienene odloženého trestu odňatia slobody z dôvodu neosvedčenia sa sťažovateľa v skúšobnej dobe. Toto konanie, podobne ako konanie o podmienечnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody (k tomu pozri napr. III. ÚS 548/2011, II. ÚS 441/2012) či konanie o zmene spôsobu výkonu trestu, alebo konanie o milosť a pod., sa totiž netýka rozhodnutia o „trestnom obvinení“ ani rozhodnutia o „občianskych právach a záväzkoch“.

36. Pokiaľ ide o výkon rozhodnutí v trestných veciach, je čl. 6 dohovoru „vo svojej trestnej časti“ zásadne neaplikovateľný, pretože tu už nejde o rozhodovanie o „oprávnenosti trestného obvinenia“. Rôzne konania týkajúce sa okolností výkonu uložených trestov (najmä trestu odňatia slobody) však môžu podliehať ochrane podľa čl. 6 dohovoru, avšak za predpokladu, že ide o rozhodovanie o „občianskych právach a záväzkoch“ (pozri napr. rozhodnutie vo veci Enea proti Taliansku, rozsudok zo 17. 9. 2009).

37. Z uvedeného vyplýva jednoznačný záver o tom, že kritériom aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru je materiálna povaha predmetu konania, ktorá v trestných veciach zásadne nepresahuje okamih právoplatného rozhodnutia o vine a treste.

38. Keďže v konaní o nariadenie výkonu podmienene odloženého trestu odňatia slobody sa nerozhodovalo o trestnom obvinení sťažovateľa v zmysle ustanovenia čl. 6 ods. 1 dohovoru (teda o vine a treste) ani o jeho občianskych právach a záväzkoch, ale na základe zmeny pomerov došlo v súlade so zákonom k nariadeniu výkonu už uloženého trestu, tento článok dohovoru nie je na dané konanie aplikovateľný. Sťažnosť sťažovateľa v tejto časti je teda nezlučiteľná *ratione materiae* s čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ju bolo potrebné podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva na rovnosť účastníkov konania zaručeného v čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny

39. Pokiaľ sťažovateľ vidí porušenie svojho základného práva na rovnosť účastníkov konania v tom, že výkladom ustanovenia § 50 ods. 4 Trestného zákona použitým krajským súdom v jeho vec vznikajú dve kategórie odsúdených podľa toho, kedy (v ktorom čase) sa rozhodlo o ich neosvedčení sa v skúšobnej dobe (či po uplynutí alebo pred uplynutím), ústavný súd k tomu uvádza, že podstata základného práva na rovnosť účastníkov (stojacich proti sebe) v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny spočíva v inom.

40. Základné právo na rovnosť účastníkov v konaní, tak ako je zakotvené v čl. 47 ods. 3 ústavy (obdobne v čl. 37 ods. 3 listiny), je potrebné chápať v zmysle „rovnosti zbraní“ a „kontradiktórnosti“ konania, keď konajúci súd je povinný zaručiť rozumný stav rovnováhy, v ktorom protistrana môže reagovať na relevantné argumenty druhého účastníka, t. j. aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na protiargumenty protistrany, a to za rovnakých podmienok (obdobne pozri napr. III. ÚS 402/08, IV. ÚS 42/09, IV. ÚS 147/04).

41. V aktuálnom prípade argumentácia sťažovateľa nie je subsumovateľná pod ustanovenie čl. 47 ods. 3 ústavy alebo čl. 37 ods. 3 listiny, keďže v nej absentuje tvrdenie o rozdielnom prístupe konajúceho súdu k inému účastníkovi toho istého konania, ktorého účastníkom (stranou trestného konania) bol sám sťažovateľ.

42. Navyše, k akejsi „diskriminácii“ na základe sťažovateľom prezentovaných okolností (a tým aj porušeniu princípu právnej istoty) by dochádzalo iba v prípade, ak by všeobecné súdy bez primeraných dôvodov (uvedených priamo v rozhodnutí) rozdielne rozhodovali v rovnakých veciach (za rovnakých skutkových okolností), t. j. ak by napr. v prípade, ako je sťažovateľov, súdy rozhodli tak, že by inému odsúdenému predĺžili skúšobnú dobu napriek tomu, že táto už pred samotným takýmto rozhodnutím uplynula. Podobné tvrdenie v sťažnosti sťažovateľa chýba.

43. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

44. Pretože sťažnosť bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite návrhu, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti v časti požadovaného vyslovenia porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

45. Z dôvodu odmietnutia sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej stratilo na význame aj skúmanie opodstatnenosti vydania požadovaného dočasného opatrenia a rozhodovanie o ňom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. apríla 2017